

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Λουξεμβούργο, 20 Ιουνίου 2016
(OR. en)

10393/16

COAFR 187
ACP 94
CFSP/PESC 509
RELEX 540
MIGR 119
POLMIL 64
CIVCOM 119

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 20 Ιουνίου 2016

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 9807/16

Θέμα: Σαχέλ

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για το Σαχέλ, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 3477η σύνοδό του της 20ής Ιουνίου 2016.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου για το Σαχέλ

1. Πριν από ένα χρόνο, η υπογραφή της συμφωνίας για την ειρήνη και τη συμφιλίωση στο Μάλι αποτέλεσε ένα σημαντικό ορόσημο για την ειρήνη και τη σταθερότητα στο Σαχέλ. Επί του παρόντος, η κατάσταση στο Μάλι και το Σαχέλ δείχνει πρόοδο. Παραμένουν ωστόσο σημαντικές εθνικές, περιφερειακές και διακρατικές προκλήσεις. Σήμερα, η ΕΕ επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της να στηρίζει την περιοχή όπως περιγράφεται στο περιφερειακό σχέδιο δράσης για το Σαχέλ 2015-2020, το οποίο εγκρίθηκε στις 20 Απριλίου 2015, και να εφαρμόσει τη συμφωνία για την ειρήνη και τη συμφιλίωση στο Μάλι, από κοινού με τα άλλα μέλη της ομάδας διαμεσολάβησης και τη διεθνή κοινότητα.
2. Η ΕΕ εξαίρει την πολιτική ηγεσία των πέντε χωρών της G5 Σαχέλ: της Μαυριτανίας, του Μάλι, της Μπουρκίνα Φάσο, του Νίγηρα και του Τσαντ, καθώς και την Αφρικανική Ένωση, την ECOWAS και τα Ηνωμένα Έθνη για την αντιμετώπιση των τεράστιων προκλήσεων ως προς την ασφάλεια, τη μετανάστευση, τη διακυβέρνηση και την ανάπτυξη, που αντιμετωπίζει η περιοχή και επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της να υποστηρίξει πρωτοβουλίες υπό την ηγεσία χωρών και περιφερειακές πρωτοβουλίες όπως το G5 Σαχέλ. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο χαιρετίζει τη δεύτερη υπουργική συνάντηση την οποία συγκάλεσε η Ύπατη Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΥΕ) στις 17 Ιουνίου στις Βρυξέλλες, και στην οποία συμμετείχαν οι υπουργοί εξωτερικών καθώς και ο πρόεδρος και ο μόνιμος γραμματέας της G5 Σαχέλ. Το Συμβούλιο καλεί την ΥΕ, τον ειδικό εντεταλμένο της ΕΕ για το Σαχέλ, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους να ενισχύσουν περαιτέρω την εταιρική σχέση G5 Σαχέλ - ΕΕ. Επίσης, το Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για την τριμερή συνεδρίαση με τους υπουργούς εξωτερικών της Λιβύης, του Νίγηρα και του Τσαντ για τη διαχείριση των συνόρων, η οποία έλαβε χώρα στο περιθώριο της συνόδου του G5, όπου η ΥΕ τόνισε την ανάγκη για συγκεκριμένη συνεργασία.

3. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να διατηρηθεί ενεργός εμπλοκή στην περιοχή του Σαχέλ, μεταξύ άλλων σε σχέση με τις γειτονικές χώρες της περιοχής του Μαγκρέμπ και τη Λιβύη. Η ΕΕ παίζει σημαντικό ρόλο στην περιοχή, εφαρμόζοντας το πλήρες φάσμα των μέσων που διαθέτει στον τομέα της διπλωματίας, της μακροπρόθεσμης αναπτυξιακής συνεργασίας, της στήριξης των ανθρώπινων δικαιωμάτων, των προσπαθειών σταθεροποίησης, της ανάπτυξης ανθεκτικότητας, της ανθρωπιστικής βοήθειας και της ασφάλειας, μεταξύ των οποίων και οι αποστολές ΚΠΑΑ. Το Συμβούλιο επικροτεί την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης στο Σαχέλ. Τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι τα διαθέσιμα μέσα χρησιμοποιούνται με στρατηγικό και συντονισμένο τρόπο για να επιδιωχθούν αποδοτικότητες και συνέργειες, και να αντιμετωπιστούν τα αίτια που βρίσκονται στη ρίζα της αστάθειας και της παράτυπης μετανάστευσης.
4. Η ΕΕ εκφράζει ικανοποίηση για την επάνοδο της συνταγματικής τάξης στην Μπουρκίνα Φάσο, της οποίας η ΕΕ αποτελεί αφοσιωμένο εταίρο, και για τη διεξαγωγή εκλογών στο Νίγηρα και στο Τσαντ. Επαναλαμβάνει επίσης τη δέσμευσή της να στηρίζει περιεκτικές και διαφανείς δημοκρατικές διαδικασίες, και ιδίως πολιτικό διάλογο, βασικούς δημοκρατικούς θεσμούς και φορείς και βιώσιμη ανάπτυξη που ωφελούν όλο τον πληθυσμό και συνδέονται βαθιά με τη βελτίωση της κατάστασης από άποψη ασφάλειας, όπως αναφέρεται στη στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια και την ανάπτυξη στο Σαχέλ.
5. Η ΕΕ καταδικάζει απερίφραστα όλες τις τρομοκρατικές επιθέσεις που διαπράττονται από την Αλ Κάιντα του Ισλαμικού Μαγκρέμπ (AQIM), την Νταές, την Ansar Dine και την Μπόκο Χαράμ και τις συνδεδεμένες με αυτές ομάδες, κατά αμάχων, εθνικών και διεθνών δυνάμεων στο Νίγηρα, το Μάλι, τη Μπουρκίνα Φάσο και την Ακτή Ελεφαντοστού, καθώς και κατά της Πολυδιάστατης Ολοκληρωμένης Αποστολής Σταθεροποίησης των ΗΕ στο Μάλι (MINUSMA). Αποτίει φόρο τιμής στα θύματα τρομοκρατικής βίας μεταξύ των αμάχων και στις θυσίες των δυνάμεων των χωρών που έχουν δεσμευθεί να στηρίξουν τη σταθεροποίηση του Σαχέλ. Υπογραμμίζει τη σημασία της προσαγωγής των δραστών ενώπιον της δικαιοσύνης και εκφράζει την ικανοποίησή της για την αδιάλειπτη δέσμευση της Γαλλίας μέσω της επιχείρησης Barkhane, η οποία παραμένει ζωτικής σημασίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στο Σαχέλ. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΕ υπογραμμίζει ότι όλα τα μέρη πρέπει να μεριμνήσουν για την προστασία των αμάχων, περιλαμβανομένων των μελών του προσωπικού των Ηνωμένων Εθνών και των εργαζομένων στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας, καθώς και για το σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.

6. Η ΕΕ εξακολουθεί να ανησυχεί για το ρυθμό της προόδου και την περιορισμένη εφαρμογή της συμφωνίας ειρήνευσης και συμφιλίωσης στο Μάλι έως σήμερα. Η ΕΕ καλεί όλα τα συμβαλλόμενα μέρη να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να εφαρμόσουν σύντομα τη συμφωνία και να εκπληρώσουν τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν συναφώς, περιλαμβανομένων των διαδικασιών αποκέντρωσης και συμφιλίωσης, της εφαρμογής της αναπτυξιακής στρατηγικής για το Βόρειο Μάλι και της επιτάχυνσης της Μεταρρύθμισης του Τομέα της Ασφάλειας (ΜΤΑ) και της διαδικασίας Αφοπλισμού, Αποστράτευσης και Επανένταξης (ΑΑΕ). Η ΕΕ εκφράζει ικανοποίηση για την πρόοδο που σημείωσαν τα συμβαλλόμενα μέρη προκειμένου να συμφωνήσουν τις αρχές και τα χρονοδιαγράμματα για ενδιάμεσες διευθετήσεις κατανομής της εξουσίας στο Βορρά στο πλαίσιο της επιτροπής παρακολούθησης της 13ης και 14ης Ιουνίου. Η ΕΕ παροτρύνει ειδικότερα όλα τα μέρη να συστήσουν τις συμφωνηθείσες μεταβατικές διοικήσεις, καθώς και να υποβάλουν πλήρεις και προαποφασισμένους καταλόγους για τον περιορισμό των πρώην ανταρτών μαχητών. Οι υπονομευτές της ειρηνευτικής διαδικασίας θα θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις συνέπειες των πράξεών τους. Η διαρκής και χωρίς αποκλεισμούς οικοδόμηση της ειρήνης, ιδιαίτερα με την ενεργό συμμετοχή των γυναικών και των ευάλωτων ομάδων, εξακολουθεί να έχει πρωταρχική σημασία. Η ΕΕ χαιρετίζει τον εξέχοντα ρόλο της Αλγερίας στην ειρηνευτική διαδικασία στο Μάλι. Η ΕΕ υποστηρίζει ένθερμα το έργο της MINUSMA και τη στενή της συνεργασία, μεταξύ άλλων και με τον ειδικό αντιπρόσωπο του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ. Η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει τη ΜΤΑ και τη ΑΑΕ, σε στενή συνεργασία με την MINUSMA και τις αποστολές ΚΠΑΑ. Το Συμβούλιο χαιρετίζει επίσης τη συμμετοχή κρατών μελών της ΕΕ, στη MINUSMA, την EUTM Mali και την EUCAP Sahel, στο Μάλι και στο Νίγηρα.
7. Η ΕΕ εκφράζει την ανησυχία της αναφορικά με την αύξηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων, ναρκωτικών και όπλων στην περιοχή του Σαχέλ. Τέτοιες παράνομες δραστηριότητες έχουν αρνητικό αντίκτυπο στη σταθερότητα και την ασφάλεια της περιοχής. Επίσης, αποτελούν πηγή εσόδων για τις τρομοκρατικές ομάδες και δημιουργούν απειλές κατά της σταθερότητας στο Σαχέλ. Η ΕΕ ανησυχεί επίσης για τον κίνδυνο των εγκληματικών δικτύων που υπονομεύουν το κράτος δικαίου, την κρατική εξουσία και την ορθή λειτουργία των συστημάτων ασφάλειας και δικαιοσύνης των χωρών της περιοχής. Η ΕΕ είναι έτοιμη να συνεργαστεί με τις χώρες της περιοχής για την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων που θα παρεμποδίζουν τις δραστηριότητες των εγκληματικών δικτύων και συναφών παράνομων επιχειρηματικών μοντέλων. Η υποστήριξη για τη δημιουργία ικανοτήτων στον τομέα της ασφάλειας για τα κράτη του Σαχέλ αποτελεί βασική προτεραιότητα και η ΕΕ και τα κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί να χρησιμοποιήσουν όλα τα κατάλληλα μέσα για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

8. Η ΕΕ θεωρεί ότι είναι επείγον και απαραίτητο να αντιμετωπιστεί η αύξηση του αριθμού των παράτυπων μεταναστών που εγκαταλείπουν τη Δυτική Αφρική διαμέσου του Σαχέλ με σκοπό να μεταβούν στην ΕΕ, ιδίως η διέλευσή τους μέσω του Νίγηρα προς τη Λιβύη, συχνά με κίνδυνο της ζωής τους. Με βάση το σχέδιο δράσης της Βαλέτας και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις εξωτερικές πτυχές της μετανάστευσης της 23ης Μαΐου 2016, η ΕΕ υπενθυμίζει ότι η μεταναστευτική κρίση ως έχει, απαιτεί τόσο άμεσες όσο και μακροπρόθεσμες λύσεις μέσω μιας ευρύτερης και πιο ισόρροπης προσέγγισης, βασισμένης στην αρχή της αμοιβαίας ευθύνης και του διαλόγου, καθώς και της αποτελεσματικής αντιμετώπισης των βαθύτερων αιτιών. Η συνεργασία για όλα τα συναφή με τη μετανάστευση θέματα, περιλαμβανομένης της επιστροφής και της επανεισδοχής στις χώρες προέλευσης, παραμένει κομβική. Είναι σημαντικό να αντιμετωπιστούν οι βαθύτερες αιτίες της παράτυπης μετανάστευσης στην περιοχή του Σαχέλ, μεταξύ άλλων μέσα από προσπάθειες να ενισχυθεί η ανθρώπινη ανάπτυξη και η ασφάλεια. Η ενίσχυση της ολοκληρωμένης διαχείρισης διασυνοριακών θεμάτων είναι ζωτικής σημασίας για τη σταθερότητα και την ασφάλεια στην περιοχή του Σαχέλ και στις γειτονικές χώρες. Η ΕΕ επαναλαμβάνει τη δέσμευσή της να στηρίζει τη διαχείριση της μετανάστευσης και την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων στην περιοχή του Σαχέλ και στην περιοχή της λίμνης Τσαντ, μέσω δράσεων στους τομείς της ανάπτυξης ανθεκτικότητας, της διακυβέρνησης, της ανάπτυξης και της ασφάλειας και ως μέρος μιας σφαιρικής ολοκληρωμένης προσέγγισης.
9. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο σημειώνει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη σύσταση νέων πλαισίων εταιρικής σχέσης για καλύτερη διαχείριση της μετανάστευσης, αρχής γενομένης από τις κυριότερες τρίτες χώρες καταγωγής και διέλευσης.

10. Η ΕΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη συνεισφορά του Καταπιστευματικού Ταμείου της ΕΕ για την Αφρική (EUTF) ως ένα σημαντικό πρόσθετο εργαλείο που πρέπει να χρησιμοποιηθεί με τρόπο στρατηγικό ώστε να ενισχυθεί η συνολική προσέγγιση για τη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ανθεκτικότητα στο Σαχέλ. Η ΕΕ θα συνεχίσει να εντείνει τη συνεργασία με τα κράτη της περιοχής, με βάση την αρχή της αμοιβαίας ευθύνης. Στο πλαίσιο αυτό, σχέδια του EUTF, που έχουν στόχο να αντιμετωπίσουν εκτιμώμενες ανάγκες και να επιτύχουν μετρήσιμο αντίκτυπο τόσο άμεσα όσο και μακροπρόθεσμα, με βιώσιμο τρόπο, θα συνεχίσουν να είναι ουσιώδους σημασίας στο πλαίσιο των μακροχρόνιων προσπαθειών συνεργασίας της ΕΕ στην περιοχή. Η ΕΕ εκφράζει ικανοποίηση για σχέδια που εγκρίθηκαν κατ' αίτηση των εταίρων μας της G5 Σαχέλ, μεταξύ άλλων σχέδια ασφάλειας και διαχείρισης συνόρων που να διασφαλίζουν αποτελεσματικότερο εδαφικό έλεγχο και να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικότερα παράνομες ροές και διακίνηση ανθρώπων. Η ΕΕ υπογραμμίζει την ανάγκη για στενό συντονισμό μεταξύ των διάφορων πρωτοβουλιών, και για μια πιο μακροπρόθεσμη ατζέντα ΜΤΑ.
11. Η ΕΕ τονίζει τη σημασία μιας σφαιρικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση των πολυάριθμων προκλήσεων της δημογραφικής ανάπτυξης και επιβεβαιώνει ότι η νεολαία αποτελεί τη βασική προτεραιότητα στο Σαχέλ. Η παροχή μιας χωρίς αποκλεισμούς βασικής εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης καθώς και καλύτερων ευκαιριών απασχόλησης, δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και οικονομικών προοπτικών για τους νέους είναι ουσιαστική για να παγιωθεί η πρόοδος ως προς την ανάπτυξη, την καταπολέμηση του βίαιου εξτρεμισμού και της ριζοσπαστικοποίησης και την αποφυγή της αυξημένης μεταναστευτικής πίεσης. Η ΕΕ ζητά να αναληφθούν συμμετοχικές και έμφυλης βάσης πρωτοβουλίες που να αποσκοπούν στην ενίσχυση του ρόλου των γυναικών στις κοινωνίες του Σαχέλ. Η αντιμετώπιση της δημογραφικής ανάπτυξης θα απαιτήσει επίσης μεγαλύτερη πρόοδο όσον αφορά τη χειραφέτηση των γυναικών και τις ίσες ευκαιρίες εκπαίδευσης των κοριτσιών με στόχο τη διασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης, της οικονομικής ανάπτυξης και της ευημερίας στην περιοχή.

12. Η ΕΕ υπογραμμίζει τη διαρκή και εξελισσόμενη συμβολή στη σταθερότητα στην περιοχή του Σαχέλ μέσω των αποστολών ΚΠΑΑ στο Μάλι και το Νίγηρα, και ιδίως της EUCAP SAHEL Mali, της EUTM Mali και της EUCAP SAHEL Niger, σε στενή συνεργασία με τις κυβερνήσεις των χωρών που τις φιλοξενούν. Η ΕΕ υπογραμμίζει τη σημασία της ενισχυμένης εμπλοκής στην περιοχή, μεταξύ άλλων με βάση τις προσπάθειες της ΚΕΠΠΑ όπως η παροχή εκπαίδευσης και δημιουργίας ικανοτήτων και η στήριξη της περιφερειακής συνεργασίας της G5 του Σαχέλ. Αυτή η ενισχυμένη εμπλοκή θα πρέπει να συμβαδίζει με ενισχυμένο συντονισμό μεταξύ των αποστολών ΚΠΑΑ στο Σαχέλ, άλλων μέσων και προγραμμάτων της ΕΕ και των κρατών μελών της στην περιοχή, περιλαμβανομένου του EUTF, καθώς επίσης και στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την Ανάπτυξη Ικανοτήτων για τη στήριξη της Ασφάλειας και της Ανάπτυξης (CBSD). Διατηρώντας ταυτόχρονα την έμφαση στις βασικές εντολές, το Συμβούλιο καλεί την ΕΥΕΔ, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και με τις υπηρεσίες της Επιτροπής, να εξετάσει περαιτέρω τις δυνατότητες για την περιφερειοποίηση των αποστολών ΚΠΑΑ το συντομότερο δυνατό.
-